

Поетесата Надежда Захариева, зам.-министър на културата

ТОЗИ, КОЙТО МЕ ОТРИЧА, ВСЪЩНОСТ МЕ ПРИЗНАВА

● За застраховането е необходима по-динамична адаптация към новото време

- Г-жо Захариева, дали творецът може да бъде чиновник?

- Първо, към никоя работа не се отнасям като към чиновничество. Второ, тя няма да ми пречи на поезията, карала съм кола и съм писала стихотворения.

- Имате ли нужда от вдъхновение, за да пишете стихове?

- Стиховете ми са краткият отговор на измъчващите ме въпроси. Като си погледна написаното, като че ли най-лесно намирам сама себе си в осем реда. Бих искала да стигна и до четири, но не знам дали животът ще ми го позволи. Във всеки случай не гледам на работата си като на чиновническа. Вярно е, че ще се запозна с много нормативни актове и ще трябва да се науча да ги прилагам правилно.

- Но творческата енергия може да бъде погълната от злоструващата работа...

- Цитирам големия български поет Дамян Дамянов, който по една случайност на съдбата бе и мой съпруг: ДПоете, силом думи не търси, потрябваш ли им, те ще те намерят“.

- Не се ли конфронтират двете дейности - тази на заместник-министър на културата и тази на поетесата? Първата е публична личност, а втората изисква самота, тишина и спокойствие.

- Никой не е казал, че за да пишеш стихове, трябва тишина и спокойствие. Аз се сещам пак за едно стихотворение „Пречки“ на Дамян, в което казваше, че ту пречи майка му с кашлицата, ту жена му с някакви забележки, ту децата с кръсъците си и изведнъж, когато остане сам и спокоен, си дава сметка, че не може нищо свястно да създаде. Може би пречката е предизвикателството покрай работата, която имаш, покрай отговорността, която носиш, да направиш и нещо, за което си роден. Стихотворенията се раждат сами. Моите стихотворения ме намират където им се ще. Последното го написах в един автомобил на път от Солун за Атина преди няколко дни. И как се роди то? Посланикът на Гърция се обади да ми се извини, че човекът, който

Поетесата Надежда Захариева е родена в с. Рагово, Пернишка област. Средно образование завършила в град Сандански, а висше - френска филология - в СУ „Климент Охридски“. Стихове пише от юношеските си години. Автор е на значителен брой книги, сред които по-значителни за нея са стихосбирките „Живот като живот“, „Загубих си усмивката“, „Нелюбовно време“, „Номлъкни, душо“, „Облачно“, „Въже от свобода“, „Гълъб ме споходи на Игнажден“, както и автобиографичният ѝ роман в две части „Смет за сливи“ и психологическата драма „Тя и тримата“. Работила е като технически сътрудник и като редактор в две от изданията на СБП. Също и като книжен търговец. Повече от две години води ежеседмично предаване за поезия „На ти с Надежда Захариева“ в „Канал 2001“. По покана на ръководството на читалище „Д-р Петър Берон“ веднъж месечно е била домакин на „Литературна гостоприемница“, в която са били представяни водещи имена на съвременната българска литература. В момента заема поста зам.- министър на културата у нас.

трябва да ни посрещне, е много болен, и аз отговорих, че за мен няма никакво значение, макар че по протокол трябва да бъде посрещната. Моят спътник се възмути, а аз реагирах с няколко стиха:

*И може би защото
не се стремях към нищо,
отрупа ме животът
с всичко в излишък.*

*Безкрайно изумен, че
аз падах, без да лаза,
и плаках, без да хленча,
и страдах, без да мразя.*

Поетесата

Човек трябва да може да понесе всичко, без това да окаже някакво фатално отражение върху неговия характер. Никога не съм смятала, че да си поетеса, е професия. Това е призвание. А хляба го печелиш по честен начин. Не аз съм избрала поста, а по-скоро постът е избрал мен. Казвам това с чиста съвест.

- Смятате ли, че българинът има гражданско мислене? Вие неведнъж сте казвали, че ние сме Дмахленска държава.

- Аз съм го казала затова, че

рано или късно всичко се научава. Няма скрито покрито у нас. Нашата Темида не просто не иска да си свали превръзката, а е спяла за много престъпления, за които целият народ знае. Винаги крушката си има опашка. Ако нямаше зрънце истина, нямаше да се приказва. Много е трудно обществото да бъде справедливо до такава степен, до която ние си го мечтаем. Както казва философът Ерих Фром: „Технически човекът е в бдещите векове, но с емоциите си е в каменната ера“. Това е много човешко. Знаем, че не е нормално, но не мога с лека ръка да осъдя човека. Смятам, че много редки човешки екземпляри могат да бъдат господари на емоциите си.

- Но ние нямаме държавническо мислене...
- Аз мисля, че много отдавна е заложена тази бомба със закъснител. Да не си уважаваме от една страна държавата, защото все гледаме да изключим от задълженията си. Вероятно социализмът има голяма вина. Тогава това, че еднакво получаваха работещият и мързеливащият, лишаваше хората от мотивацията за съзнателен труд. Сега обаче пак не се заплаща подобаващо трудът. И пак липсва мотивация за труд. Като че ли от много отдавна една огромна маса от българския народ не иска да се обърне към самия себе си, за да разбере за какво го бива, какво може да направи и да започне малко по малко да си решава проблемите. Свикнали сме да чакаме някой друг да ни решава проблемите.

- Не е ли малката държава сателит на големите държави?

- Да, „на ветровито място ни е държавата“, казва Антон Стра-

шимиров. Тя може да зависи много от решенията на големите държави. Тук много интереси се кръстосват, но ако ние уважаваме повече сами себе си, и те повече ще ни ценят, ако не се обръщаме като ветропоказатели насам-нататък, няма да ни се бъркат толкова във вътрешните работи. Но вярно е, че сме малка държава и малката ни територия като че ли се отразява и на мащаба на мисленето. Ние като индивидуалности имаме много кадърни хора. Защо не можем да направим колективно нещо и да приемем, че държавата е наше колективно дело. Може би сега тази широка коалиция, както я наричат всички, наистина да проработи, защото целта на всички е една - извеждане на България от бедственото положение. Една работа само на пръв поглед изглежда огромна. Ако човек не се уплаши от нея и започне звено по звено да я върши, ще я свърши. Един по един да решава проблемите, в края на краищата ще

С майка си, 2003 г.

ги премахне. Възхищавам се на новия министър Стефан Данаилов, че е решен да извоюва по-голяма част от бюджета на страната да отива за културата. Има една мисъл на културолога Арнолд Тойнби: „Икономически Западът е притиснал Изтока до стената. Но докато тези народи имат собствена култура, трябва да вярват, че имат собствена душа.“ Трябва да спрем да вадим душата на българския народ. А собствена култура означава и запазване на национална идентичност.

- Днес държи ли се на книгата? Не е ли тя малко встрани от интересите на хората?

- Когато се променят условията на живот, човек трябва да промени начина си на мислене, не да се обръща като палачинка. Това е според мен принципът. Да види при променените условия как може да остане духом такъв, какъвто е

бил, и да запази достойнството си. До 10 ноември 1989 г. съществуваше централното книгоразпространение, отговарящо за правилното разпределение на книгите в страната, а тези на големите творци се продаваха под щанда. Имаше и такава време. Това не означава, че народът се е отказал да чете, че твърде често с търговия-

Семейството

та на книги се занимават хора, които гледат на нея само като на стока. От периода, когато бях търговец на книги, научих думата „вървелка“, т.е. тази, която най-бързо ще се продаде. При подобни продавачи липсва отношението на ценителя на книгата, който ще каже: „Да, тази книга ще се продаде по-бавно, но тя трябва да стигне маркир и до един купувач.“

- Има ли българинът застрахователна култура?

- Застраховането за нас в България като че ли се явява една новост, непосилна по кесията за огромна част от нашия народ, въпреки че животът ни показва колко е необходимо. Бедствията го доказават, но от тях пострадаха най-бедните, едвам свързващи двата края. Как да отделим пари за застраховка? Мисля, че ще минат още много години, докато се доближим до мисленето на западния човек, застраховач дори очилата си, защото, ако ги загуби, ще получи нещо срещу тях. Но ние още не можем да разберем, че не сме застраховани срещу бедствия и травми. Не зная как ще придобием навики за застраховането. Може би е необходима по-динамична адаптация към новото време... и по-високи доходи.

Интервюто провежда МАРИЯ МИТЕВА

ЗАСТРАХОВАТЕЛ

Издава „Застраховател прес“ ООД

ISSN 1310 - 2397

Основател МАКСИМ МАКСИМОВ

Директор ПЕТЪР АНДАСАРОВ

Отговорен редактор СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ e-mail: slavimir@mail.bg

Редактор ИЛЕАНА СТОЯНОВА e-mail: istoyanova@mail.bg

Секретар на редакцията и арт уредник ЗЛАТКА ВЪЛКАНОВА

Оформление РАЙНА ПАНОВА

Коректори: ГАЛЯ ЛУЦОВА, МАРИЯ БОЗЕВА

Фоторепортер ГЕОРГИ ДЕРМЕНДЖИЕВ

Водещ брой ИЛЕАНА СТОЯНОВА

Адрес на редакцията: София 1421, ул. „Крум Попов“ № 45-47, тел. 865 69 80, тел./факс 963 29 80

e-mail: vzastrahovatel@abv.bg

„Булбанк“ АД. Банков код 62196214. Банкова с/ка №1008530101

За точността и верността на публикуваните материали в специализираните страници на вестника отговорност носят застрахователните дружества, които са ги предоставили.

Предпечатна подготовка „ТОМЕС ГЛТК“ ООД

Редакционен съвет: проф. д-р на ик. н. ХРИСТО ДРАГАНОВ, доц. д-р НЕНО ПАВЛОВ, ГЕОРГИ АБАДЖИЕВ, ДОБРОМИР ГУЩЕРОВ, РУМЕН ЯНЧЕВ, ДИМИТЪР ЖЕЛЕВ

Редакционна колегия: АСЯ АКСЕНТИЕВА, АТАНАС ТАБОВ, ДАНИЕЛА КОНОВА, ВАЛЕРИ АЛЕКСИЕВ, доц. д-р ДИАНА ИВАНОВА, ЙОРДАН ГЕНЧЕВ, НЕДЯЛКО ЧАНДЪРОВ, ТЕМЕНУГА НЕНОВА, МАКСИМ МАКСИМОВ

Комисия за финансов надзор

Председател АПОСТОЛ АПОСТОЛОВ

Управление „Застрахователен надзор“

Ръководещ РАЛИЦА АГАЙН

София 1000, пл. „Света Неделя“ № 6,

тел. 940 48 05, 981 79 34, факс 981 78 58

Гаранционен фонд

Председател на УС БОРИСЛАВ МИХАЙЛОВ

София 1000, ул. „Граф Игнатиев“ №2, ет. 4,

тел.: 02/980 30 49, 980 66 72

Асоциация на българските застрахователи:

Председател ДАНИЕЛА КОНОВА
Зам.-председател ВЕНИСЛАВ ЙОТОВ

Главен секретар ЖЕНИ ПАРПУЛОВА

Председател на Контролния съвет ПЕТЪР АВРАМОВ

София, ул. „Света София“ 7, ет. 6, тел. 980 51 25

Асоциация на застрахователните брокери в България

Председател на УС ст. н. с. д-р ЯНАКИ АНДРЕЕВ

Зам.-председател КРАСИМИР ЖЕЧЕВ

Секретар АНЕТА ПЕТРОВА

Председател на Контролната комисия КОСТАДИН ПЕЕВ

1142 София, ул. „Г.С. Раковски“ №188 (на ъгъла с ул.

„Евлоги Георгиев“), тел./факс 963-36-85. Банка „Хеброс“ -

клон София, ул. „Сердика“ 20, АЗБ в България, банков код

80070318, сметка №1000251013

Фондация „Проф. д-р Велеслав Гаврийски“

Председател ст. н. с. д-р ЯНАКИ АНДРЕЕВ

Секретар доц. д-р ДИАНА ИВАНОВА

1142 София, ул. „Г.С. Раковски“ №188, тел./факс 963-36-85

Печат „Илинда - Евтимов“ ЕООД, тел. 962 29 48

Хонорари се изплащат всеки вторник от 15.30 до 17.30 часа.

Редакционно броят е приключен на 7.10.2005 г.